

„ Přesilová hra 5-4 ELH v sezóně 2009/10 a na MS 2010“

**Závěrečná práce TŠ FTVS UK Praha
2010, 73 stran**

Autor: Petr Kasík

Připravil: PhDr. Zdeněk Pavli

Závěrečná práce je zaměřena na video-analýzu přesilových her 5 – 4 družstev ELH v sezóně 2009/10, a to na její založení, přechod středního pásma a na varianty zakončení v útočném pásmu. U každého mužstva byly analyzovány, graficky zaznamenány a slovně popsány dvě nejvíce používané varianty přesilové hry 5 – 4.

Současně s tím byla provedena analýza přesilových her v útočném pásmu na MS 2010 u šesti vybraných národních mužstvech – Kanady, Ruska, Slovenska, Švédska, Finska a ČR.

V závěru práce autor uvádí některá doporučení pro nácvik a zdokonalování přesilové hry pro trénink.

V anotaci této práce uvádíme některé varianty založení PH a hry v útočném pásmu u družstev ELH. Zajímavé jsou také statistické údaje PH v jednotlivých třetinách a v celé sezóně.

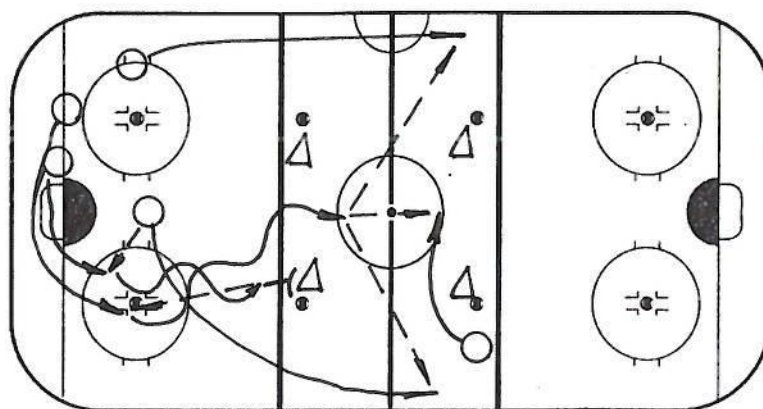
Analýza zakončení PH na MS 2010 u šesti družstev je znázorněna v celém rozsahu.

4.3. Založení přesilové hry z obranného pásma

4.3.1. Založení přesilové hry HC GEUS Okna Kladno

Varianta 1.

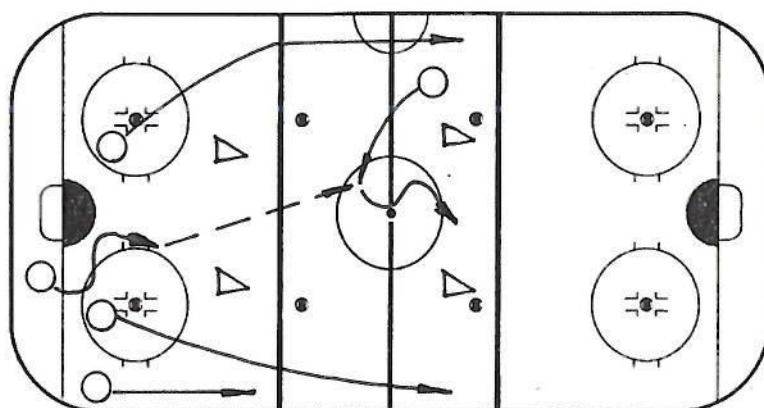
Klasické založení tzv. vláčkem, kdy střední útočník má tři možnosti přihrávek. Pokud jsou najíždějící spoluhráči těsně obsazeni, střední útočník zvolí samostatnou akci (obr.17).

Obr.17

Varianta 2.

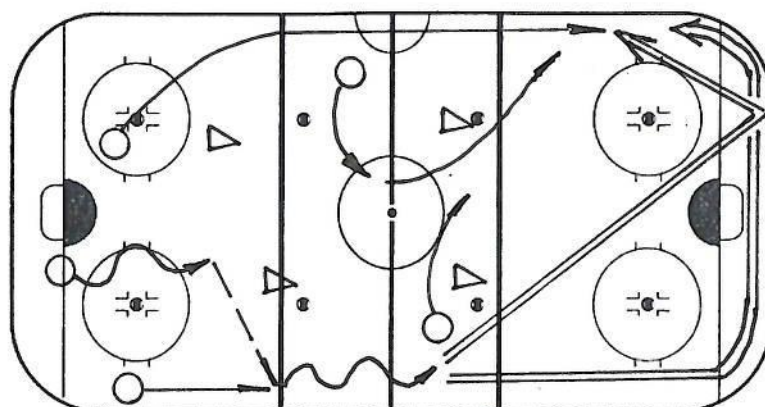
Přihrávka od levého obránce směřuje do středu hřiště na středního útočníka, který zaváží samostatně kotouč do třetiny (obr.18).

Obr.18

Varianta 3.

Pravý obránce přihrává pravému křídlu, které po překonání červené čáry nastřeluje po mantinelu nebo křížem na druhou stranu, kde je rozjetý levý útočník a za ním na modré čáře levý obránce (obr.19).

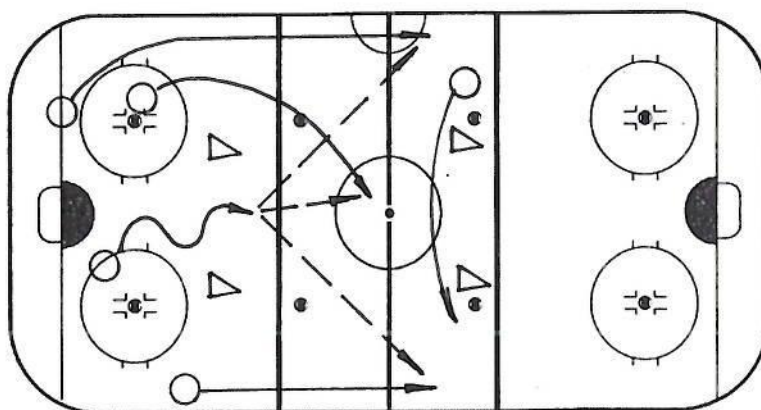

Obr.19

4.3.2. Založení přesilové hry HC Bílí Tygři Liberec

Varianta 1.

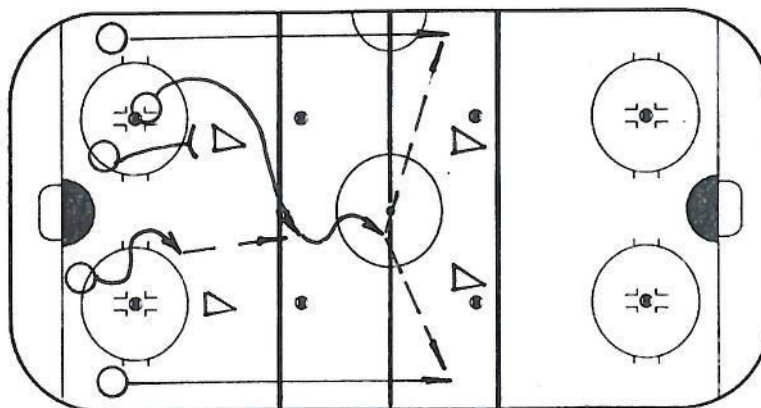
Základem založení akce je uvolnění levé strany. Od levého mantinelu na útočné modré čáře přejíždí levý útočník na druhou stranu. Střední útočník bruslí z obranného pásma od levého mantinelu na střed. Levý obránce bruslí po levém mantinelu. Pravý obránce má tři možnosti přihrávky (obr.20).

Obr.20

Varianta 2.

Pravý obránce přihrává na středního útočníka, který samostatnou akcí zaváří kotouč do třetiny nebo přihrává na bruslicí křídla (obr.21).

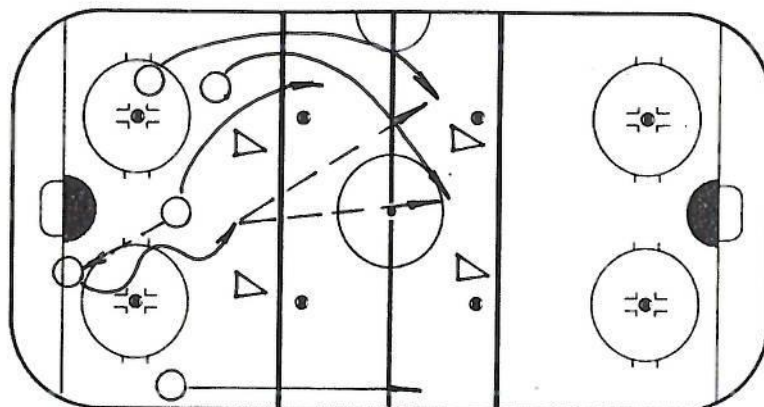

Obr.21

4.3.4. Založení přesilové hry HC Benzina Litvínov

Varianta 1.

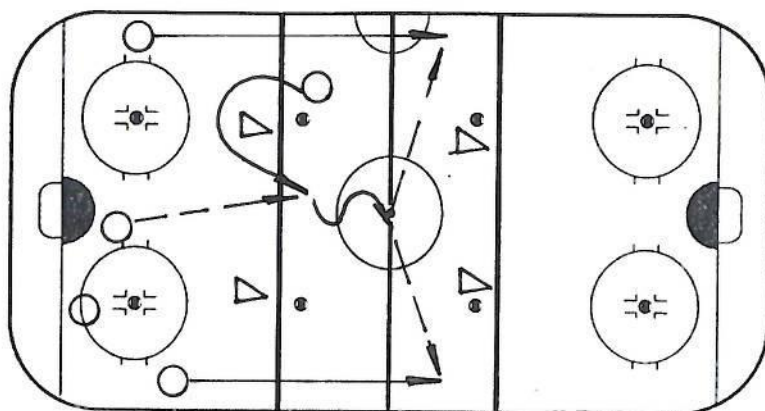
Levý obránce přihrává zpět střednímu útočníkovi a pokračuje k levému mantinelu. Po levé straně od mantinelu do středu za sebou bruslí levý útočník a levý obránce. Střední útočník se snaží jednomu z nich přihrát (obr.24).

Obr.24

Varianta 2.

Střední útočník si nabruslí na přihrávku v obranném pásnu. Po mantinelech bruslí levý a pravý útočník. Levý obránce přihráje střednímu útočníkovi, který samostatně, nastřelením nebo přihrávkou na křídelní útočníky vniká do třetiny (obr.25).

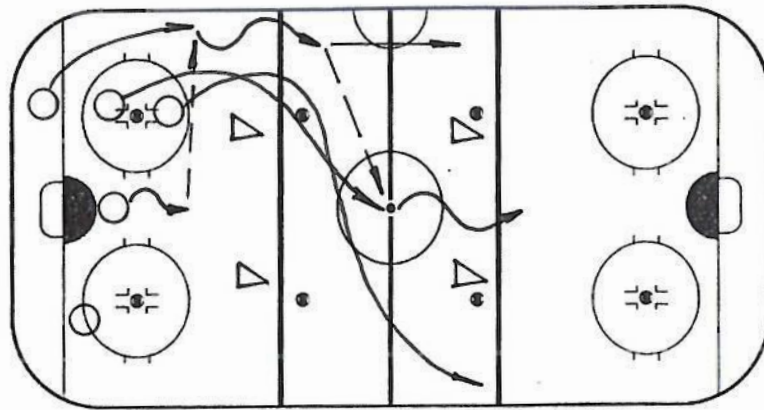

Obr.25

4.3.5. Založení přesilové hry HC EATON Pardubice

Varianta 1.

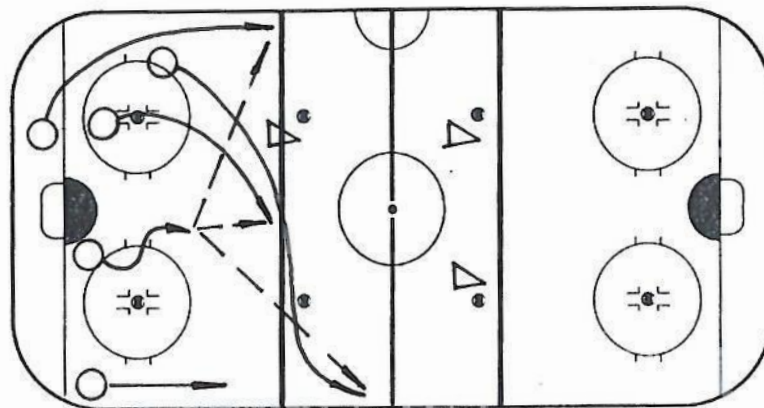
Pravý útočník bruslí od levého mantinelu na pravý. Střední útočník bruslí od levého mantinelu na střed. Levý útočník bruslí u levého mantinelu. Levý obránce přihrává na levého útočníka k mantinelu a ten přihrává na středního útočníka na střed (obr.26).

Obr.26

Varianta 2.

Pravý útočník bruslí z obranného pásma z levé strany přes střed na pravou stranu. Za ním bruslí střední útočník na střed. Levý útočník se zpožděním za nimi bruslí u levého mantinelu. Levý obránce má tři možnosti přihrávky (obr.27).

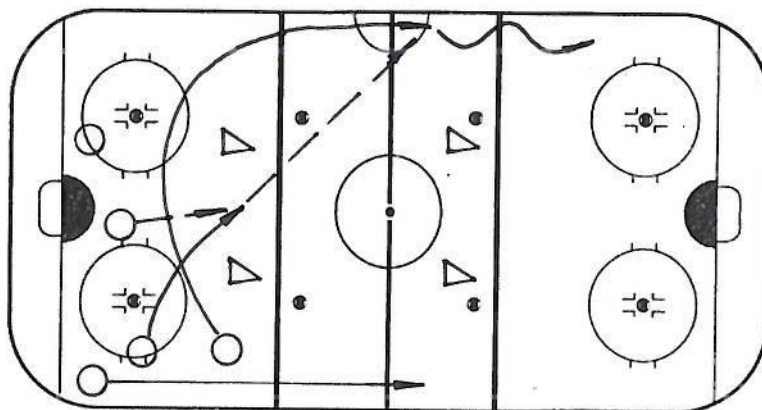

Obr.27

4.3.6. Založení přesilové hry HC Energie Karlovy Vary

Varianta 1.

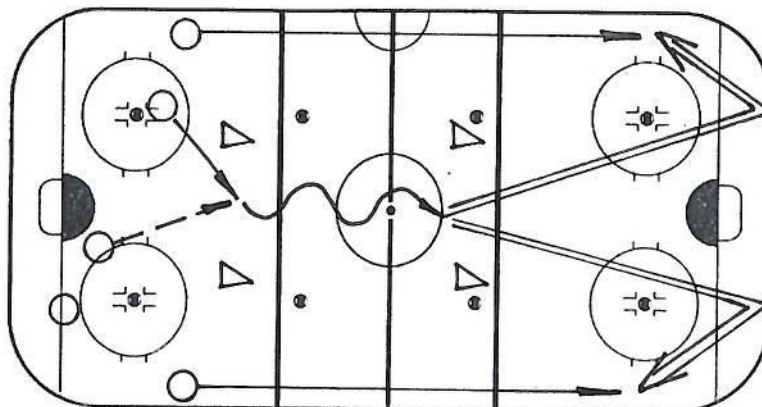
Levý útočník vybrusí velký oblouk k mantinelu, kam mu přihrává střední útočník (obr.28).

Obr.28

Varianta 2.

Obránce přihrává střednímu útočnickovi, který po překonání červené čáry nastřeluje na zadní mantinel na rozjeté křídelní útočníky (obr.29).

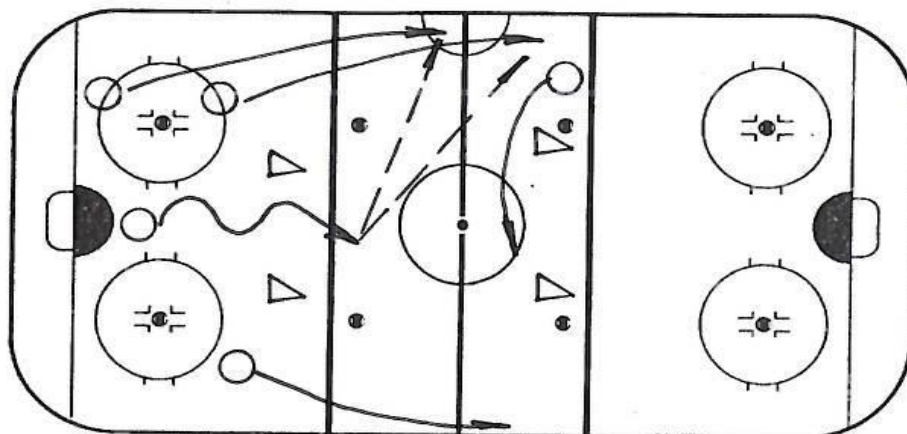

Obr.29

4.3.9. Založení přesilové hry HC Oceláři Třinec

Varianta 1.

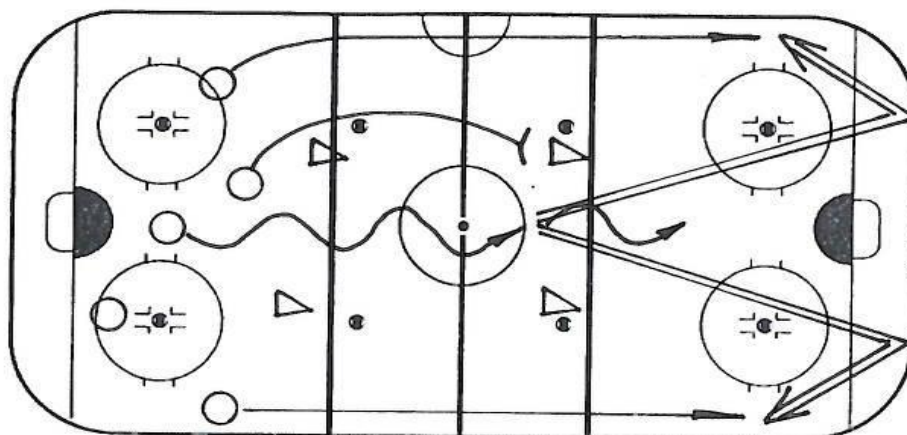
Obránce přihrává na levou stranu. Zde má na výběr přihrávky. Podél mantinelu bruslí levé křídlo nebo před ním nabruslí střední útočník (obr.34).

Obr.34

Varianta 2.

Obránce zajede za červenou čáru a nastřelí kotouč do útočné třetiny nebo sám zaveze kotouč do útočné třetiny (obr.35).

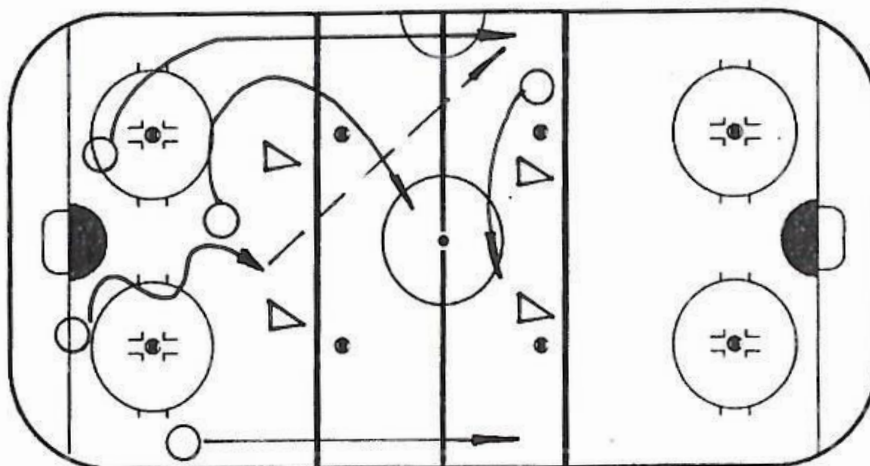

Obr.35

4.3.10. Založení přesilové hry HC Plzeň 1929

Varianta 1.

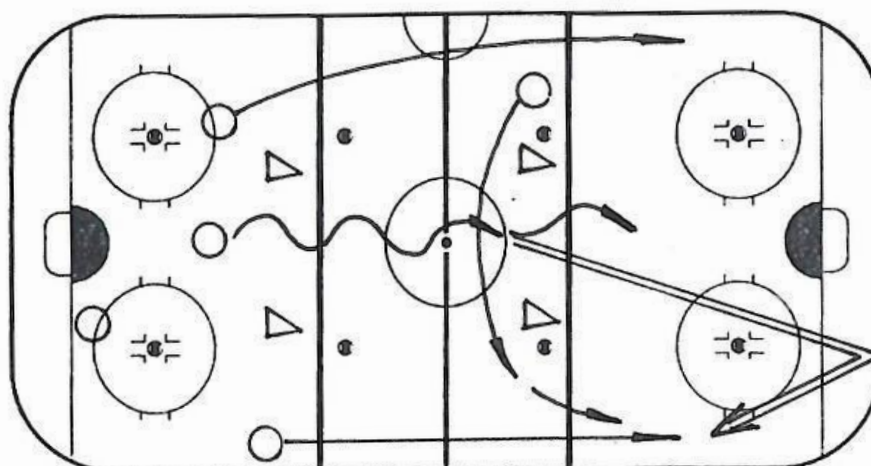
Obránce s kotoučem vyjíždí zpoza branky a přihrává kotouč na nabruslené levé křídlo (obr.36).

Obr.36

Varianta 2.

Obránce nastřeluje kotouč za červenou čarou do třetiny nebo zaváží individuálně kotouč do třetiny (obr.37).

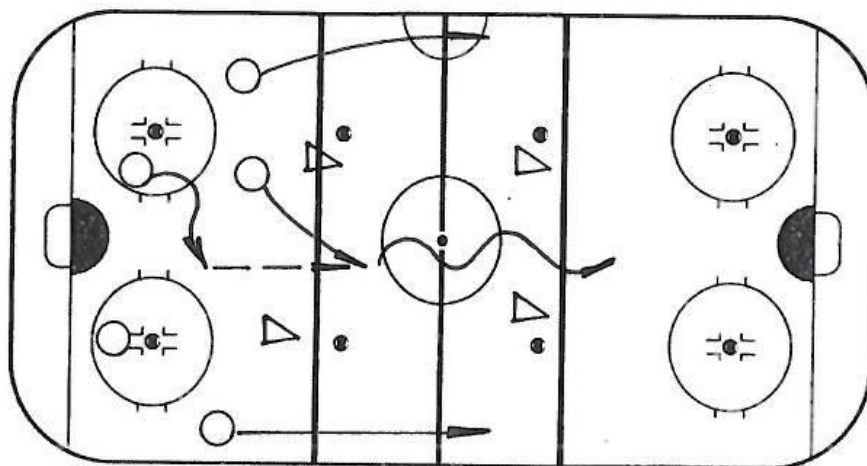

Obr.37

4.3.11. Založení přesilové hry HC Slavia Praha

Varianta 1.

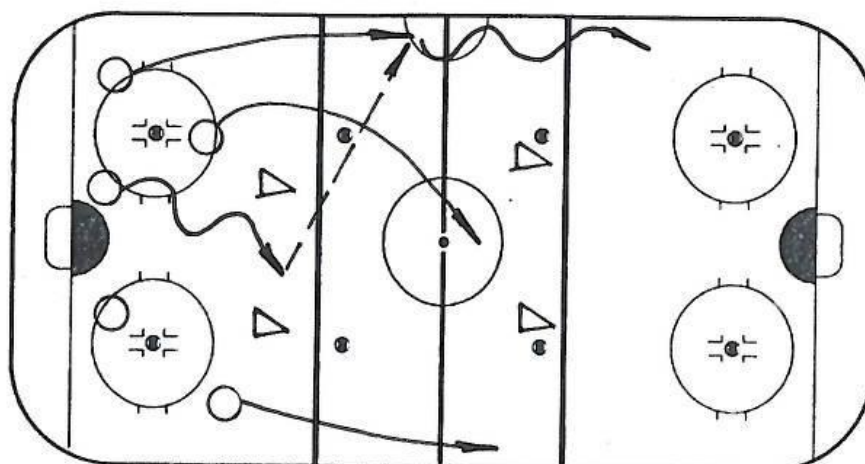
V domácím prostředí, kde je rozměrově menší hřiště, zakládali přesilové hry individuálně (obr.38).

Obr.38

Varianta 2.

Levý obránce bruslí středem hřiště a přihrává na levou stranu levému útočníkovi (obr.39).

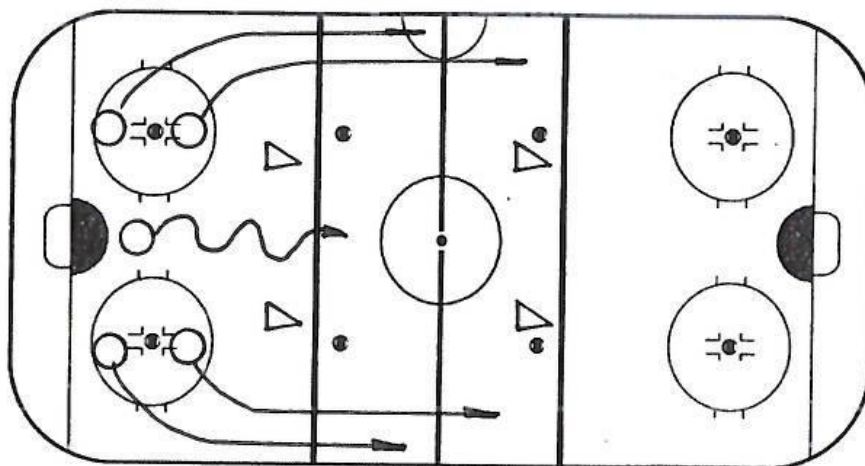

Obr.39

4.3.13. Založení přesilové hry HC Vítkovice Steel

Varianta 1.

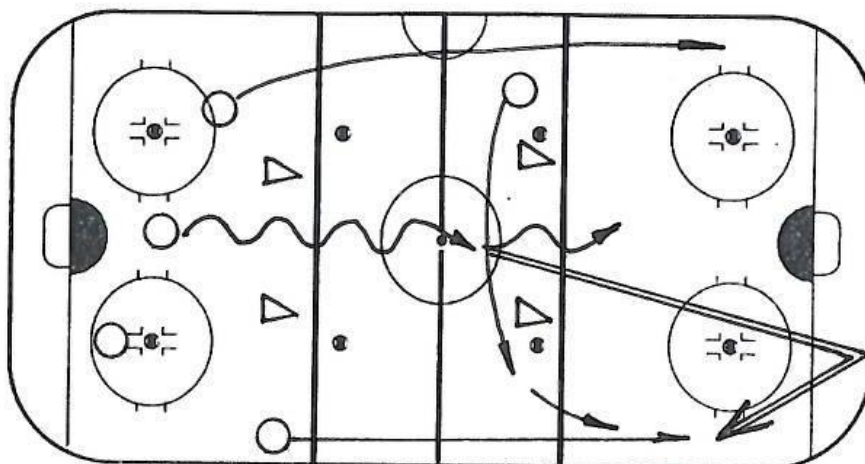
Levý obránce bruslí středem hřiště. Na levé straně bruslí za sebou střední útočník a levý útočník. Na pravé straně bruslí za sebou pravý útočník a pravý obránce. Levý obránce má na výběr několik možností (obr.42).

Obr.42

Varianta 2.

Levý obránce nastřeluje kotouč za červenou čarou nebo individuálně zaváží kotouč do třetiny (obr.43).

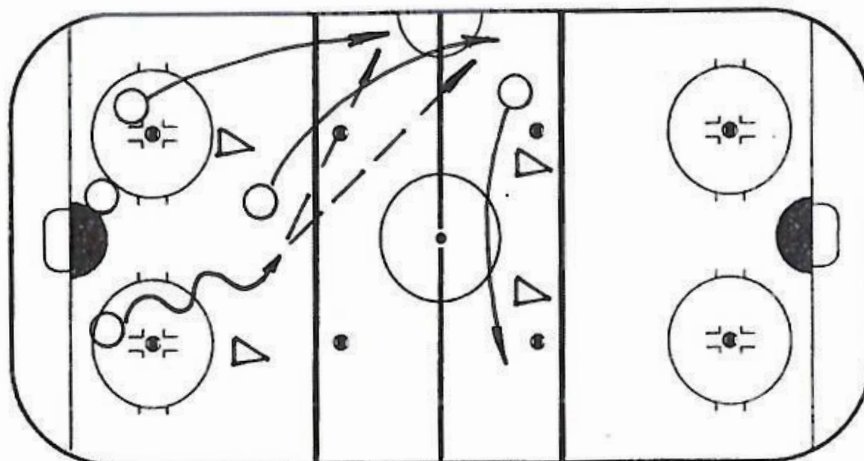

Obr.43

4.3.14. Založení přesilové hry PSG Zlín

Varianta 1.

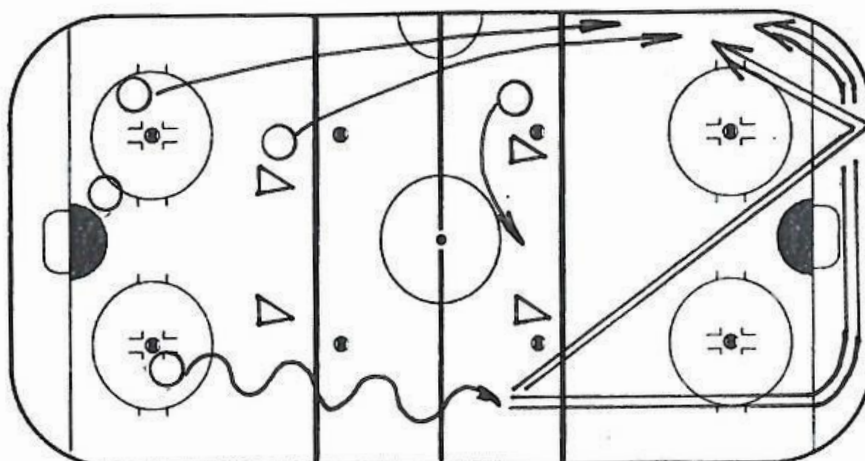
Pravý útočník bruslí na druhé modré čáře od levého mantinelu na pravý. Na levé straně bruslí střední útočník a za ním se zpožděním bruslí levý útočník. Pravý obránce bruslí středem hřiště a má tři volby přihrávky (obr.44).

Obr.44

Varianta 2.

Pravý obránce bruslí na pravé straně kotoučem za červenou čáru a nastřeluje podél hrazení nebo křížem na levou stranu (obr.45).

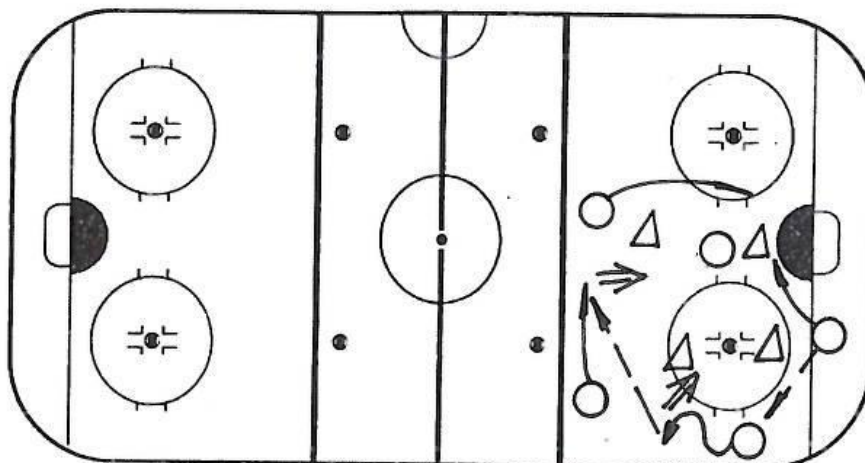

Obr.45

4.4.2. Zakončení přesilové hry Bílí Tygři Liberec

Varianta 1.

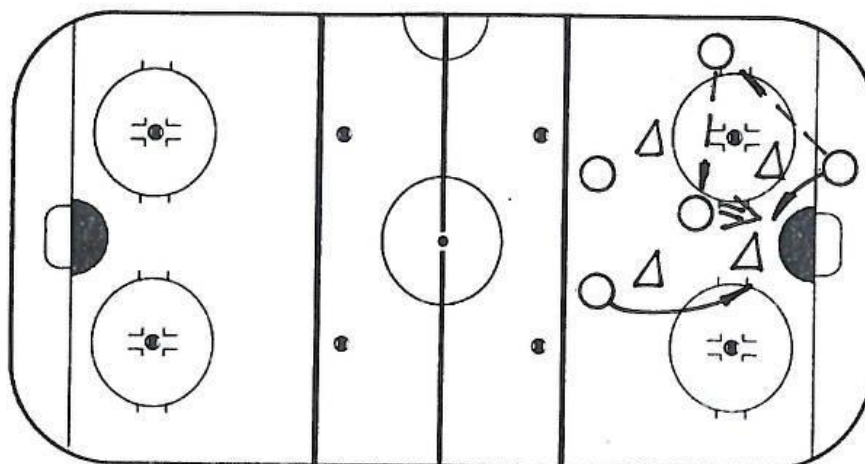
Pravý útočník s kotoučem bruslí k modré čáře. Pravý obránce bruslí po modré čáře na střed. Levý obránce bruslí před branku. Pravý obránce zakončuje střelou (obr.48).

Obr.48

Varianta 2.

Levý útočník od mantinelu přihrává na střed na pravého útočníka. Pravý obránce na pravé straně bruslí do volného prostoru před branku (obr.49).

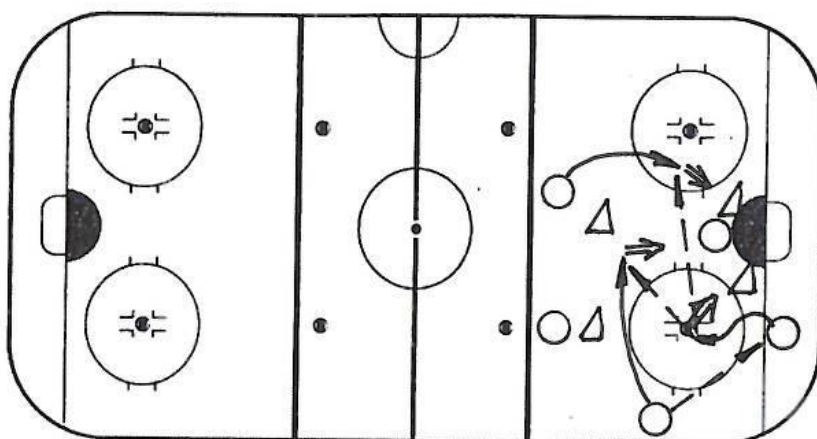

Obr.49

4.4.3. Zakončení přesilové hry BK Mladá Boleslav

Varianta 1.

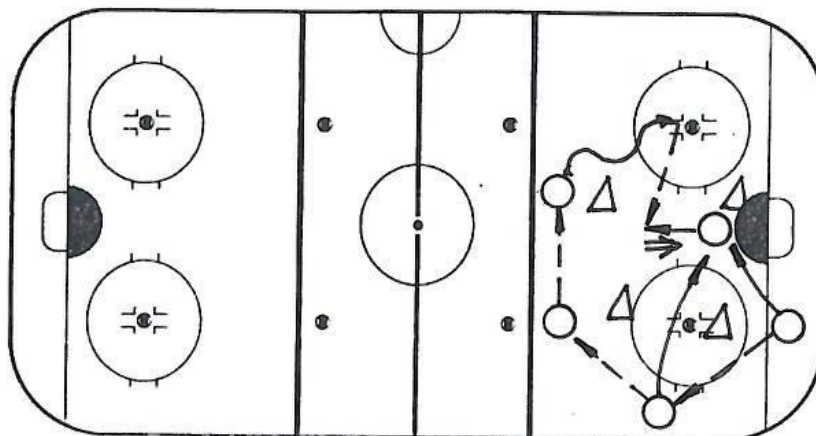
Pravý útočník nahrává vedle branky střednímu útočníkovi a bruslí před branku. Levý obránce bruslí z modré čáry před branku. Střední útočník má na výběr tři varianty. Přihrává na pravého útočníka nebo přihrává na levého obránce nebo vybruslí s kotoučem a zakončuje individuálně (obr.50).

Obr.50

Varianta 2.

Pravý útočník přihrává na pravého obránce. Ten přihrává na levého obránce. Levý obránce bruslí s kotoučem po levé straně dopředu. Od branky bruslí levý útočník mezi bránící hráče. Před branku bruslí střední útočník (obr.51).

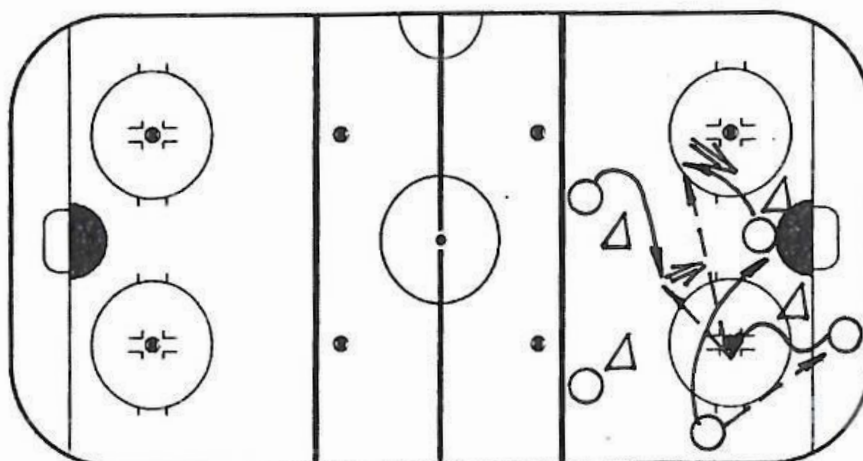

Obr.51

4.4.5. Zakončení přesilové hry HC Eaton Pardubice

Varianta 1.

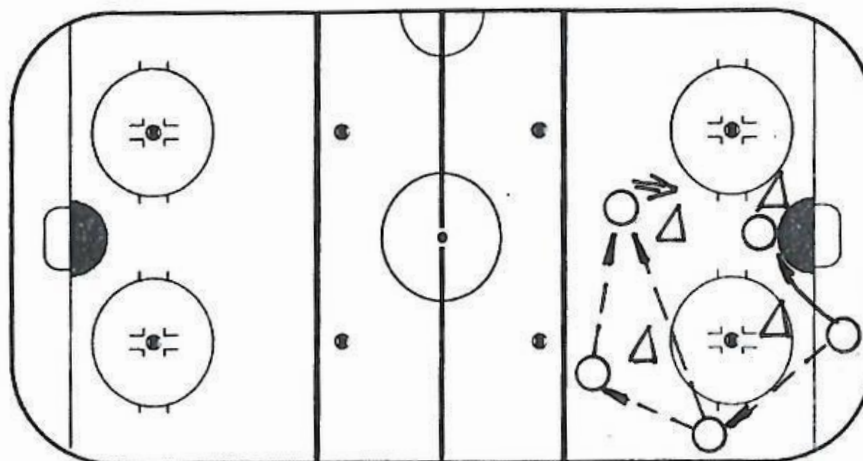
Pravý útočník přihrává vedle branky a bruslí před branku. Levý útočník odstupuje od branky. Levý obránce bruslí do středu třetiny (obr.54).

Obr.54

Varianta 2.

Nahrávky směřují od pravého útočníka nebo pravého obránce na levou stranu k modré čáře, kde je výborný střelec, který bez přípravy střílí (obr.55).

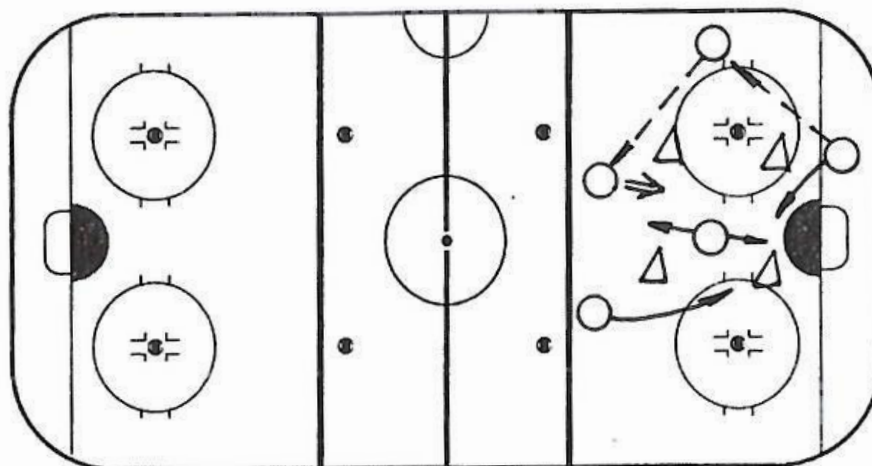

Obr.55

4.4.8. Zakončení přesilové hry HC Mountfield České Budějovice

Varianta 1.

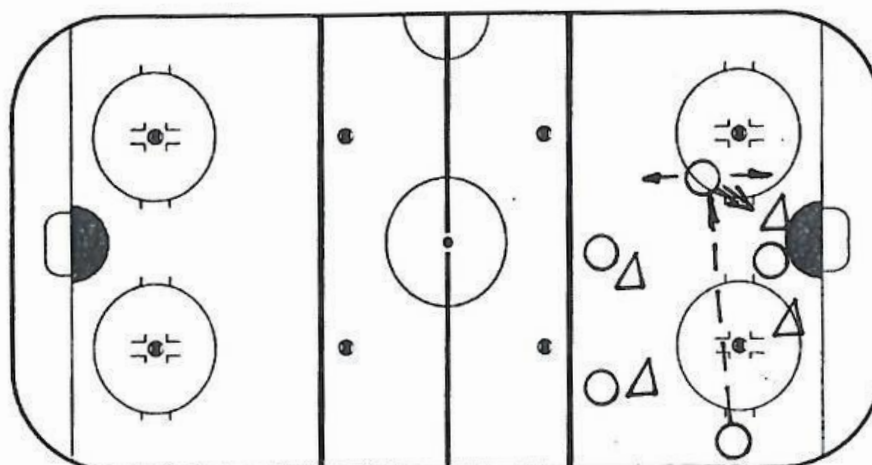
Střední útočník přihrává k levému mantinelu na levého útočníka a bruslí před branku. Levý útočník přihrává na levého obránce a ten střílí. Pravý obránce bruslí před branku (obr.60).

Obr.60

Varianta 2.

Pravý útočník bruslí na pravé straně a hledá levého útočníka na přihrávku, který střílí bez přípravy. Střední útočník je před brankou (obr.61).

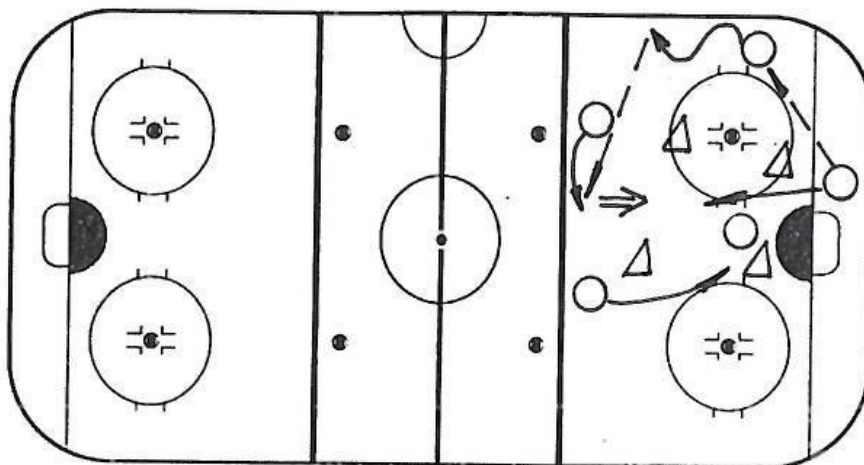

Obr.61

4.4.9. Zakončení přesilové hry HC Oceláři Třinec

Varianta 1.

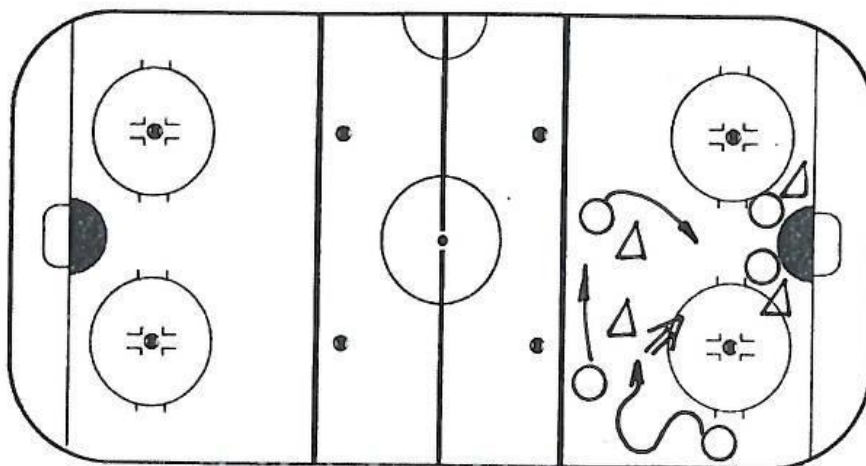
Levý útočník přihrává na střed modré čáry levému obránci, který střílí. Pravý obránce bruslí před branku. Pravý útočník bruslí v kruhu pro vhazování (obr.62).

Obr.62

Varianta 2.

Pravý útočník bruslí s kotoučem podél mantinelu na střed a střílí. Dva útočníci jsou před brankou (obr.63).

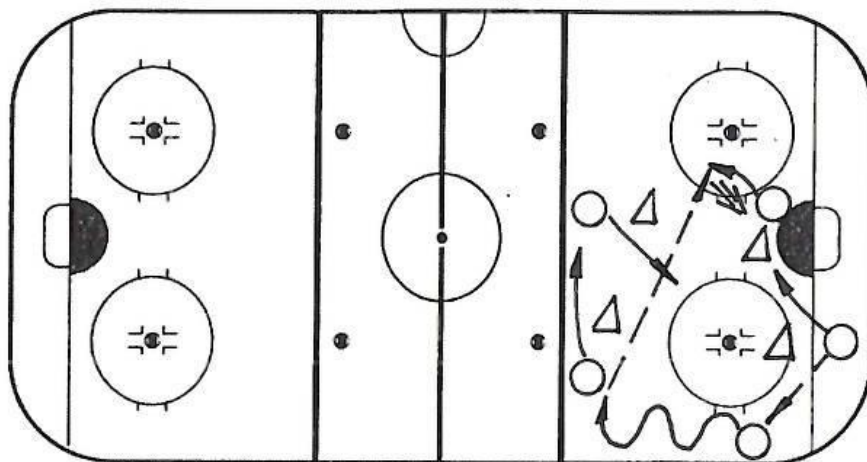

Obr.63

4.4.10. Zakončení přesilové hry HC Plzeň 1929

Varianta 1.

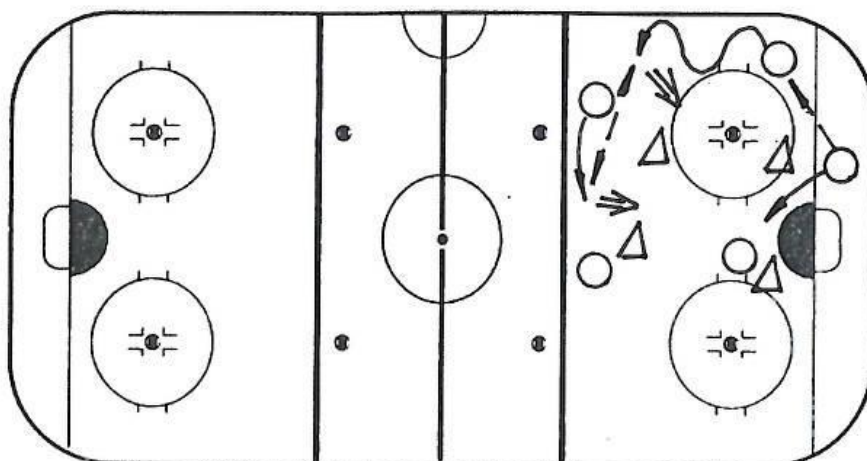
Pravý útočník s kotoučem bruslí k modré čáře. Pravý obránce bruslí po modré čáře na střed. Levý obránce bruslí do středu třetiny. Střední útočník je před brankou. Pravý útočník přihrává přes celou třetinu na levého útočníka, který bez přípravy střílí (obr.64).

Obr.64

Varianta 2.

Levý útočník přihrává na střed modré čáry levému obránci. Ten střílí nebo vrací kotouč zpět levému útočníkovi. Pravý obránce bruslí ve středu třetiny (obr.65).

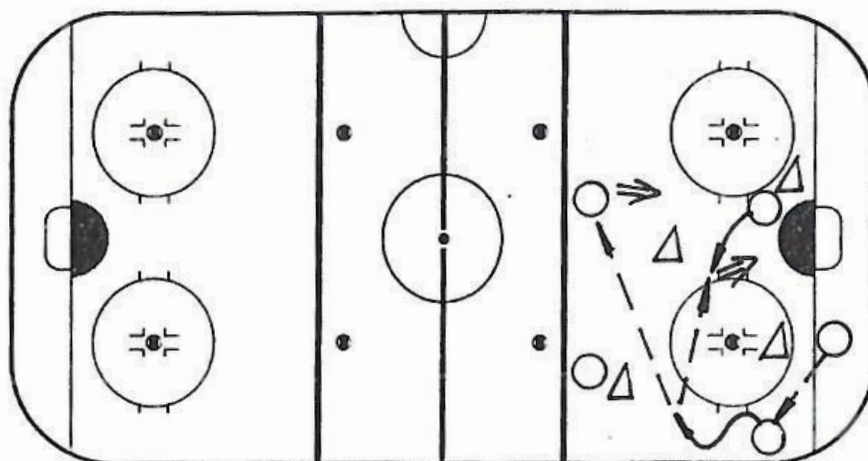

Obr.65

4.4.11. Zakončení přesilové hry HC Slavia Praha

Varianta 1.

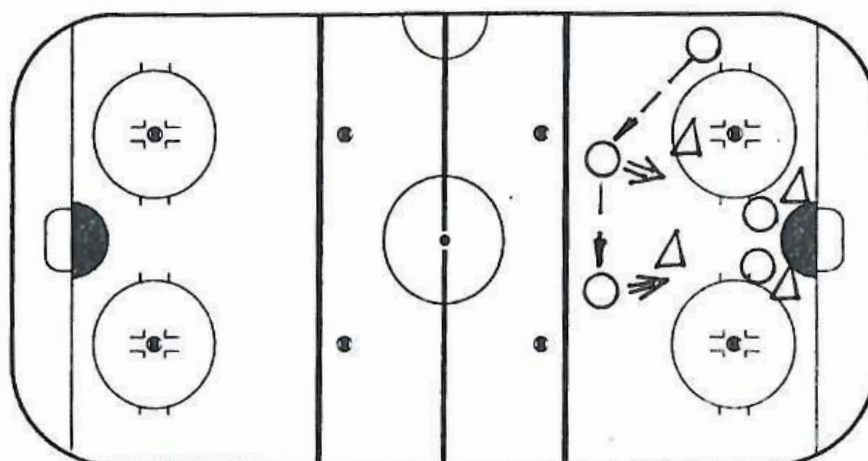
Střední útočník s kotoučem vedle branky přihrává na pravou stranu pravému útočníkovi. Ten v pohybu přihrává přes celou třetinu na levého útočníka nebo na levého obránce (obr.66).

Obr.66

Varianta 2.

Levý útočník přihrává na levého obránce. Ten střílí nebo přihrává na pravého obránce. Střední útočník a pravý útočník jsou před brankou (obr.67).

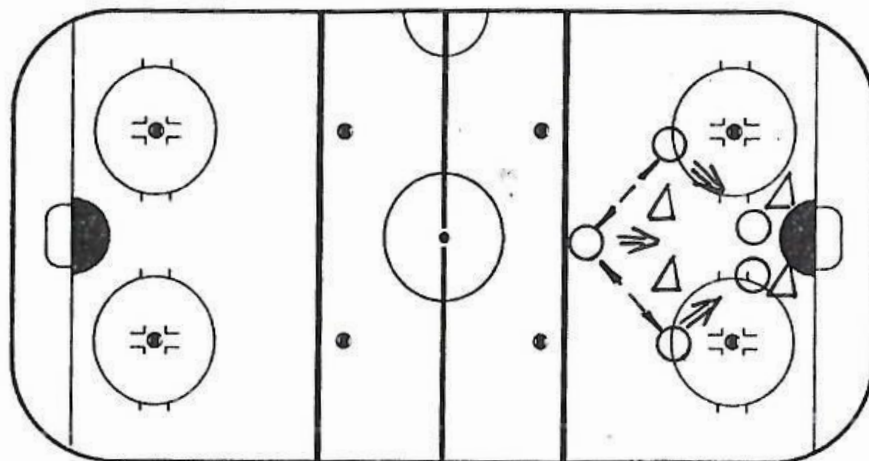

Obr.67

4.5. Některá zakončení používaná na MS 2010

4.5.1. Zakončení přesilové hry – Kanada

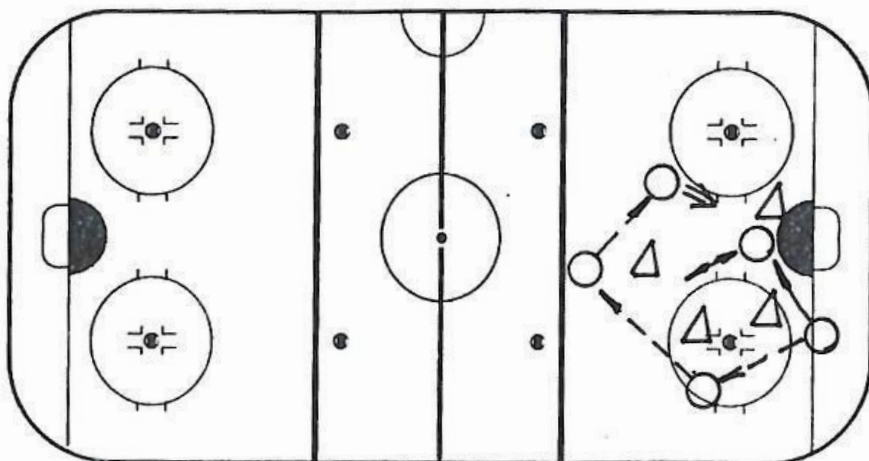
Mužstvo Kanady zaujalo jednoduchým a účelným zakončením přesilové hry. Mužstvo hrálo tzv. deštník. Všichni tři hráči u modré čáře stříleli bez přípravy (obr.74).

Obr.74

4.5.2. Zakončení přesilové hry – Rusko

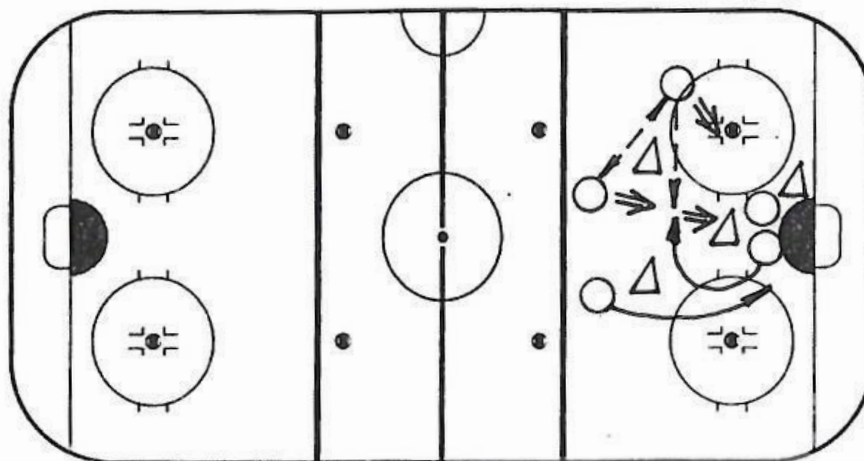
Podobně sehraná přesilová hra, ale s rozdílem, že střílel hráč na levé straně (obr.75).

Obr.75

4.5.3. Zakončení přesilové hry – Slovensko

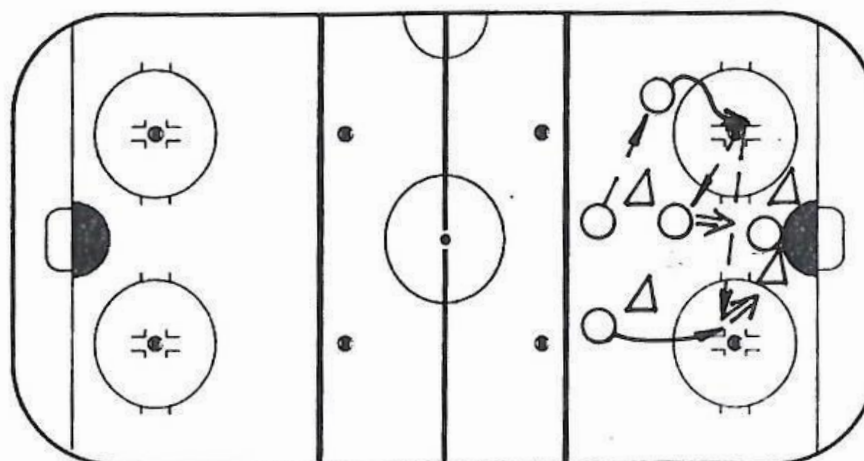
Na levé straně si nahrávají levý útočník s levým obráncem. Pravý útočník bruslí od branky obloukem do středu hřiště. Na jeho místo bruslí pravý obránce (obr.76).

Obr.76

4.5.4. Zakončení přesilové hry – Finsko

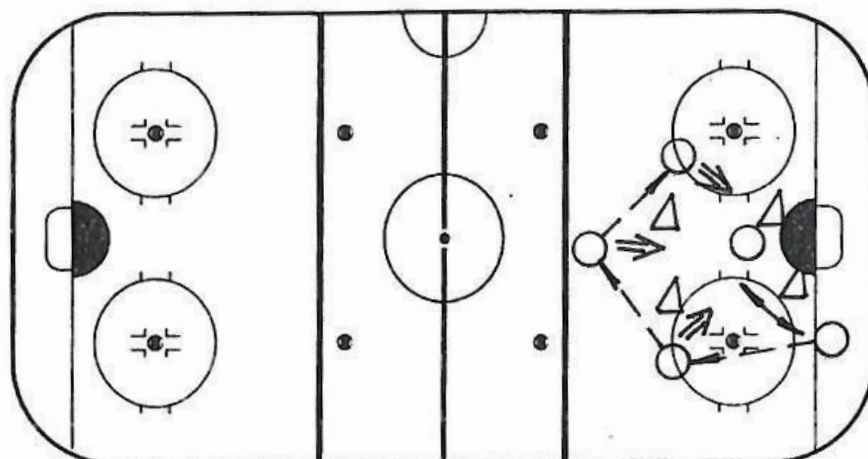
Levý obránce přihrává na levého útočníka. Střední útočník se pohybuje ve středu třetiny. Pravý obránce bruslí před branku. Levý útočník má na výběr tři možnosti (obr.77).

Obr.77

4.5.5. Zakončení přesilové hry – Švédsko

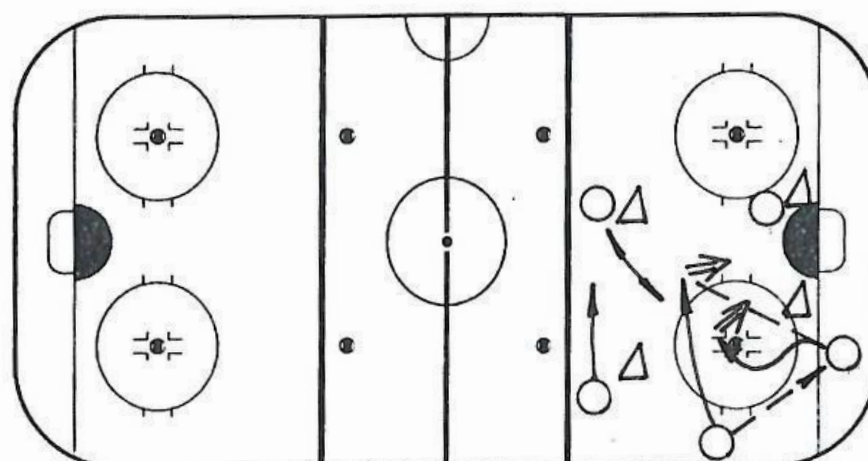
Základ vzorce vychází z tzv. deštníku. Střední útočník se vystavuje pravému útočníkovi na přihrávku. Pokud pravý útočník vrací přihrávku zpět na modrou na pravého obránce, střední útočník bruslí před branku (obr.78).

Obr.78

4.5.6. Zakončení přesilové hry – Česko

Levý obránce bruslí z modré čáry do středu hřiště a zpět na svoje postavení. Pravý útočník od pravého mantinelu přihrává vedle branky na středního útočníka a bruslí směrem k brance. Střední útočník má na výběr přihrávku nebo individuální zakončení (obr.79).

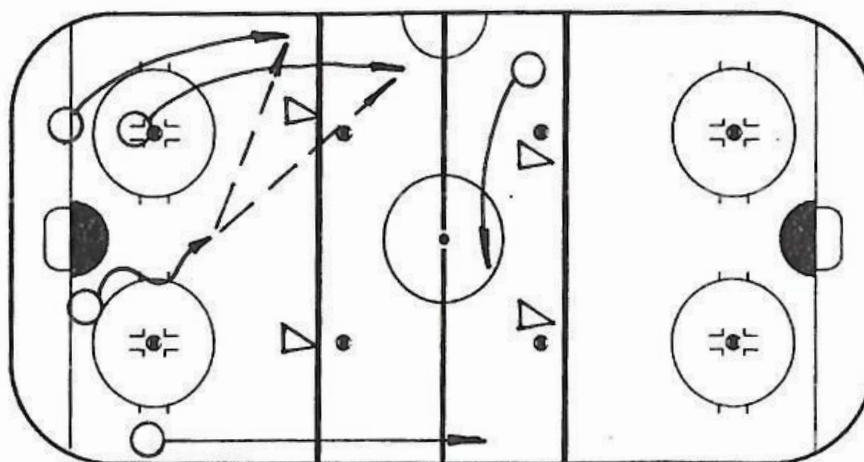

Obr.79

5. Diskuse

5.1. Založení přesilové hry v obranném pásmu a první přihrávka

Z pozorování lze konstatovat, že založení přesilové hry 5-4 v sezóně 2009-2010 u extraligových mužstev ledního hokeje většina využívá první přihrávky od obránce. Odpadá zde dlouhé čekání na útočníky, kteří bruslí až za vlastní branku. Právě toto bývá pro volbu založení přesilové hry hlavním kritériem a většina mužstev využívá na první přihrávku obránce. První přihrávka od obránce směřuje na levou stranu, kde bruslí dva útočníci (obr.80).

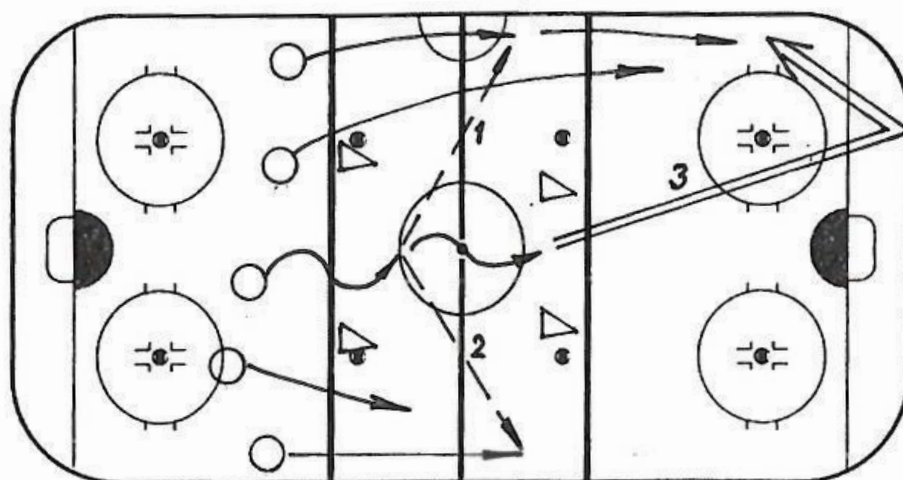

Obr.80

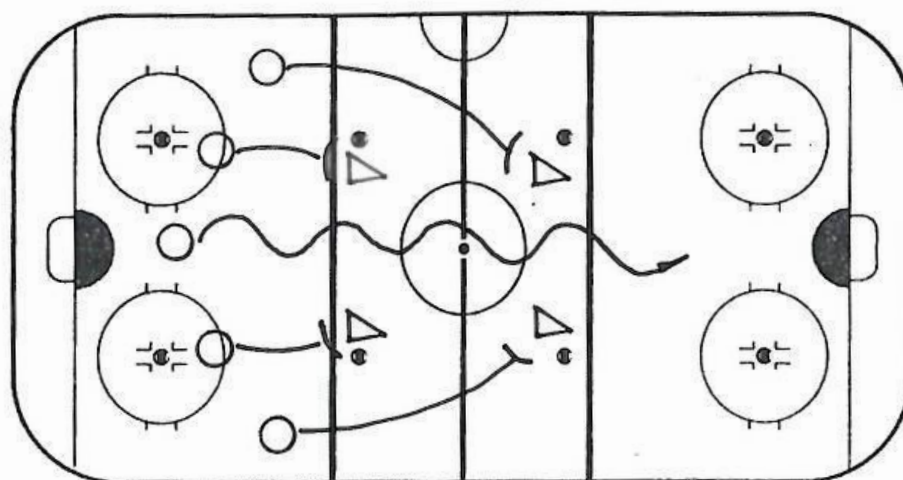
Jako druhá alternativa založení přesilové hry se ve většině případů používala individuální akce z obranného pásma

5.2. Přejchod středního pásma a proniknutí do útočného pásma

Při přechodu středního pásma jasně dominuje varianta, kdy hráč, který vede kotouč volí nejlepší nahrávku ze dvou až tří možností nebo nastřeluje na zadní mantinel podél mantinelu nebo křížem (obr.81). Přejchod středním pásmem a vniknutí do třetiny soupeře individuálním způsobem se objevuje méně (hlavně při druhém založení), ale i tento způsob překonání středního pásma má svoje důležité místo (obr.82). Toto vniknutí využívají špičkoví hráči extraligy, kteří mají dostatek sebevědomí a hokejového umění k individuálnímu překonání útočné modré čáry. V některých případech vyplyne tato možnost z konkrétní herní situace na ledě.

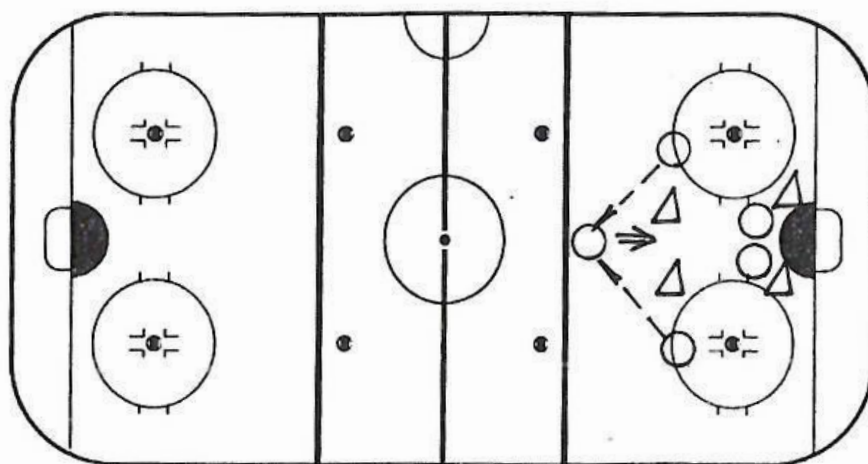
Obr.81

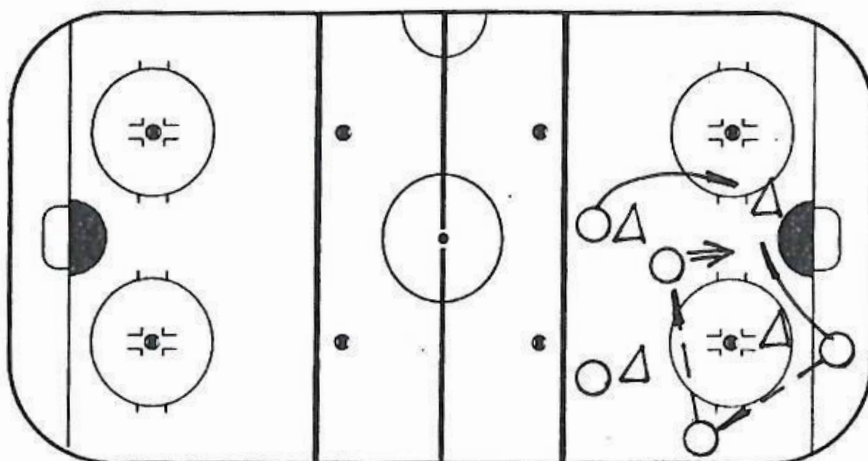
Obr.82

5.3. Hra v útočném pásmu

Pro závěrečný vzorec přesilové hry mají většinou mužstva připravena několik variant. Velmi záleží na jakém hřišti se hraje. Na hřišti s malými rozměry většina mužstev snaží o střelbu bez přípravy od modré čáry (obr.83). Před brankou se útočníci snaží clonit a dorážet kotouč. Lze konstatovat, že je zde velký tlak do branky. Na hřišti s většími rozměry, většina mužstev volí zakončení ze střední vzdálenosti. Nejčastěji ze středu hřiště mezi kruhy. Hlavním úkolem útočníku před brankou je clonit a tečovat kotouče (obr.84).

Obr.83

Obr.84

5.3.1. Statistické údaje o přesilových hrách v první třetině

Pořadí	Družstvo	Počet přesilových her	Počet vstřelených branek	% úsp
1.	HC Plzeň 1929	121.	21.	17,35
2.	Bílí Tygři Liberec	87.	15.	17,24
3.	HC Sparta Praha	93.	16.	17,20
4.	PSG Zlín	90.	14.	15,55
5.	HC Energie Karlovy Vary	99.	15.	15,15
6.	HC Kometa Brno	92.	13.	14,13
7.	HC Vítkovice Steel	81.	11.	13,58
8.	HC Geus Okna Kladno	97.	13.	13,4
9.	HC Slavia Praha	90.	12.	13,33
10.	HC Oceláři Třinec	114.	14.	12,28
11.	HC Eaton Pardubice	103.	13.	12,62
12.	HC Mountfield České Budějovice	89.	9.	10,11
13.	BK Mladá Boleslav	87.	8.	9,19
14.	HC Benzina Litvínov	104.	8.	7,69

V první třetině se ani jedno družstvo nedostalo nad 20% úspěšnosti. Jedna z možností vysvětlení je, že bránící hráči mají dostatek sil a útočníci nejsou ještě plně koncentrováni na zápas. Pouze čtyři družstva hrála více jak sto přesilových her. Dvě družstva se nedostala nad 10% úspěšnosti.

5.3.2. Statistické údaje o přesilových hrách ve druhé třetině

Pořadí	Družstvo	Počet přesilových her	Počet vstřelených branek	% úsp
1.	HC Energie Karlovy vary	115.	25.	21,73
2.	HC Vítkovice Steel	114.	23.	20,17
3.	HC Mountfield České Budějovice	123.	21.	17,07
4.	HC Oceláři Třinec	140.	23.	16,42
5.	HC Plzeň 1929	126.	20.	15,87
6.-7.	HC Benzina Litvínov	134.	21.	15,67
6.-7.	PSG Zlín	134.	21.	15,67
8.	HC Eaton Pardubice	125.	19.	15,2
9.	HC Bílí Tygři Liberec	125	17.	13,6
10.	BK Mladá Boleslav	112.	15.	13,39
11.	HC Geus Okna Kladno	95.	11.	11,57
12.	HC Sparta Praha	132.	15.	11,36
13.	HC Kometa Brno	112.	11.	9,82
14.	HC Slavia Praha	118.	7.	5,93

Ve druhé třetině je velký nárůst faulů a pouze jedno družstvo nehrálo více jak sto přesilových her. Dvě družstva se dostala nad 20% úspěšnosti. Dvě družstva se nedostala nad 10% úspěšnost. Ve druhé třetině je velký nárůst faulů.

5.3.3. Statistické údaje o přesilových hrách ve třetí třetině

Pořadí	Družstvo	Počet přesilových her	Počet vstřelených branek	% úsp
1.	HC Plzeň 1929	96.	23.	23,95
2.	HC Benzina Litvínov	114.	24.	21,05
3.	HC Slavia Praha	99.	20.	20,20
4.	HC Eaton Pardubice	96.	19.	19,79
5.	Bílí Tygři Liberec	108.	19.	17,59
6.	HC Mountfield Č. Budějovice	103.	15.	14,56
7.	HC Kometa Brno	97.	14.	14,43
8.	HC Sparta Praha	99.	13.	13,13
9.	BK Mladá Boleslav	107.	12.	11,21
10.	HC Oceláři Třinec	124.	13.	10,48
11.	PSG Zlín	115.	12.	10,43
12.	HC Energie Karlovy Vary	99.	10.	10,10
13.	HC Vítkovice Steel	73.	6.	8,21
14.	HC Geus Okna Kladno	115.	8.	7,61

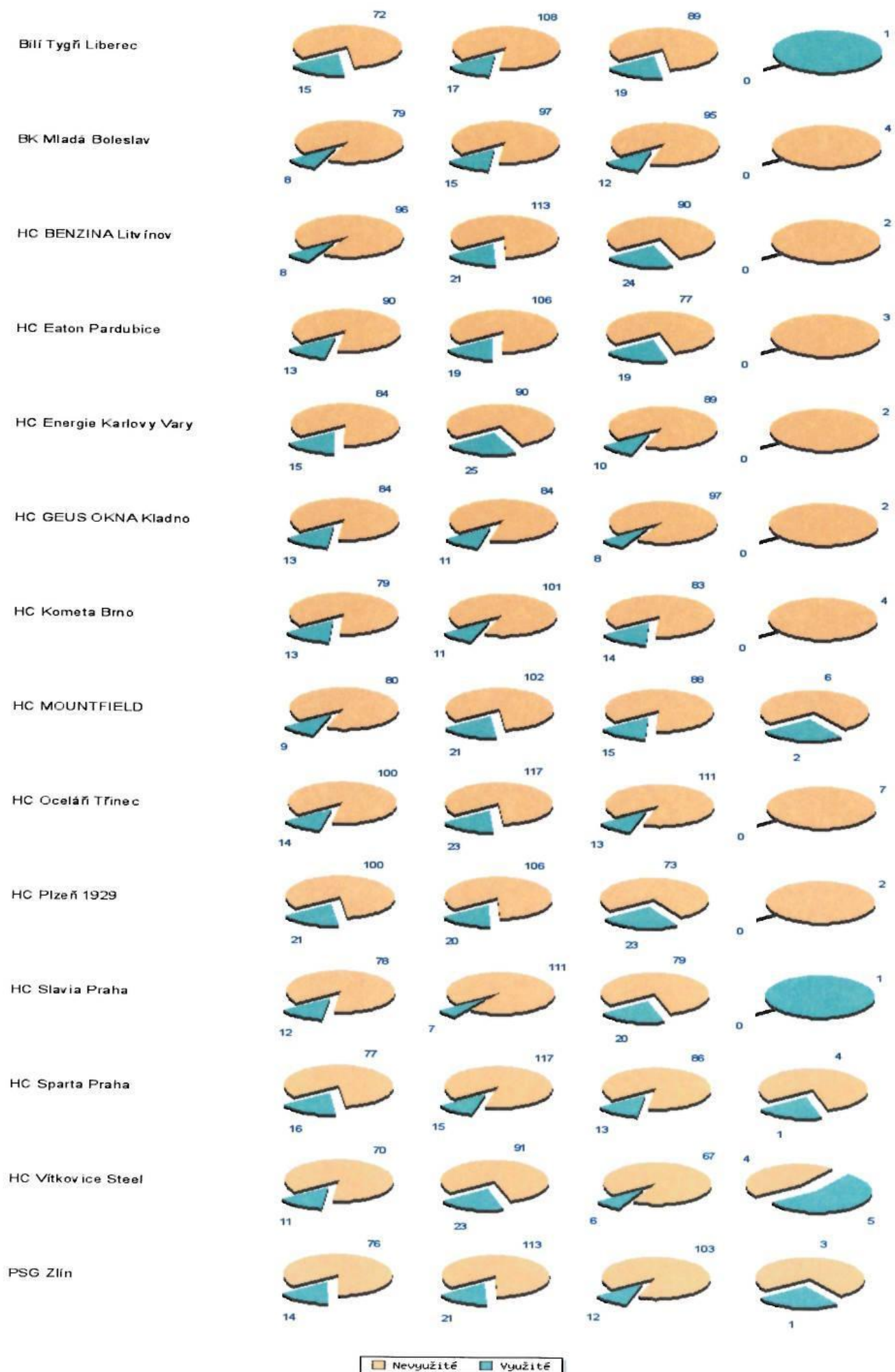
Ve třetí třetině se dostaly nad 20% úspěšnosti tři družstva. Dvě družstva se opět nedostaly nad 10% úspěšnost. Dalo by se konstatovat, že s ubývajícími silami bránících hráčů stoupá procento využití přesilových her.

5.3.4. Statistické údaje o přesilových hrách v ELH 2009-2010 (1- 52kolo)

Pořadí	Družstvo	Počet vstřelených branek	% úsp
1.	HC Plzeň 1929	64.	21,48
2.	Bílí Tygři Liberec	52.	19,85
3.	HC Eaton Pardubice	51.	18,96
4.	HC Energie Karlovy Vary	50.	18,66
5.	HC Vítkovice Steel	45.	18,52
6.	HC Mountfield Č. Budějovice	47.	17,8
7.	HC Benzina Litvínov	53.	17,32
8.	PSG Zlín	48.	16,16
9.	HC Oceláři Třinec	50.	16,03
10.	HC Sparta Praha	45.	15,96
11.	HC Slavia Praha	40.	15,87
12.	HC Kometa Brno	38.	14,9
13.	BK Mladá Boleslav	35.	13,73
14.	HC Geus Okna Kladno	32.	12,12

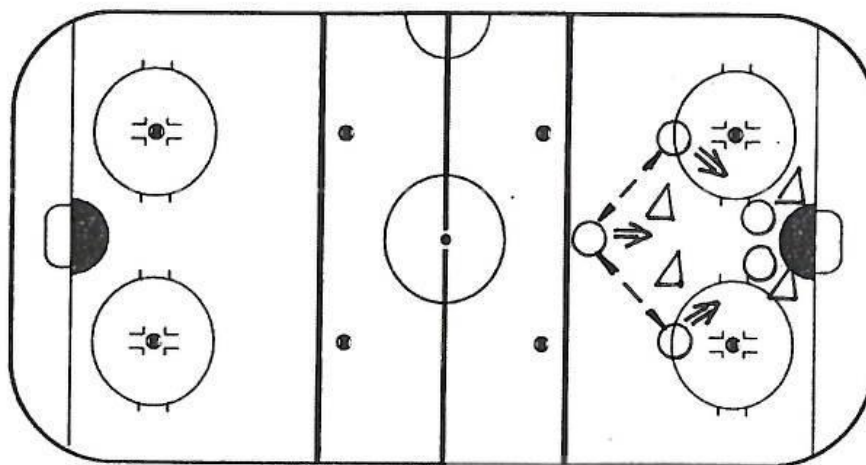
Šest družstev měla ve druhé třetině zlepšení oproti první třetině a následně zhoršení ve třetí třetině. Pět družstev měla naopak zhoršení ve druhé třetině a následně zlepšení ve třetí třetině. Dvě družstva se v každé třetině zlepšovala a pouze jedno družstvo se od první třetiny zhoršovalo.

Využití přesilovek po třetinách O2 extraliga (2009-2010) 1 - 52 kolo

5.4. Porovnání pojetí přesilové hry v hokejově vyspělých zemích

Právě skončené mistrovství světa v ledním hokeji 2010 ukázalo, že pojetí přesilových her u světové špičky se mnoho neliší od českého pojetí. Závěrečné vzorce u týmů (Kanada, Rusko, Švédsko) vycházelo ze vzorce s jedním obráncem na modré čáře a snahou o častou střelbu a tlak do soupeřovi branky (tzv. deštník). Nebyl to jen klasický deštník, ale pružný a neustále se posouvající tvar, který reagoval na pohyb bránících hráčů. Na tomto mistrovství světa nepatřili přesilové hry k vyloženě zásadním momentům v rozhodujících fázích zápasů, přesto lze z pozorování mistrovství světa vyčíst, že světová špička vzájemně přebírá poznatky svých soupeřů a jen těžko někdo přichází s něčím novým. Zvláště na hřištích menších rozměrů lze pozorovat snahu o častou střelbu, která vychází ze stejného vzorce jako hráli již zmiňované družstva (obr.85). Zajímavá je tabulka využití přesilových her. Jenom jediné družstvo se dostalo nad 20% úspěšnosti v základní části.

Obr.85

6. Doporučení pro trenérskou praxi.

Na základě trenérských zkušeností doporučujeme dodržovat tato doporučení:

- v jedné tréninkové jednotce věnovat nácviku přesilové hry max. 20 min. (prodlužováním tréninku klesá koncentrace hráčů)
- vybrat systém přesilové hry podle kvality hráčů , aby byli schopni realizovat záměr v přesilové hře
- sestavit minimálně dvě přesilové formace, které by měly v utkání hrát přesilové hry (ne všichni hráči mohou hrát přesilovou hru, i když jsou jinak platnými členy týmu)
- zjednodušit hru v útočném pásmu (méně přihrávek) a prosazovat více střelby bez přípravy
- nutit hráče dodržovat schéma herního systému přesilové hry
- po ztrátě kotouče nepodceňovat obrannou hru hlavně u útočníků (vysvětlovat a nutit hráče ke 100% nasazení po celou dobu přesilové hry)
- nepodceňovat nácvik založení a proniknutí do útočného pásma

Tato doporučení jsou pouze návodem a každý trenér si sám může vybrat, zda se jimi bude řídit nebo ne.